Restaurering og kulturarvsbevaring i Kasbahn i Algier

Rapport til Dreyers fond, for praktikophold i Algeriet under efteråret 2010

Det var med stor glæde, at jeg fik at vide, at jeg var blevet tildelt et legat fra Dreyers fond til et praktikophold i Algier i efteråret 2010. Min første erfaring med praktikstedet var at få en forståelse for, hvordan alt fungerer i Algeriet i et samfund, der er så anderledes fra vores. Det er ikke altid, at alt fungerer problemfrit, f.eks. på administrative og organisatoriske niveauer. Til gengæld mødte jeg rigtigt mange mennesker – både professionelle (arkitekter, byplanlæggere, arkæologer m.fl.) og beboere – der var rigtigt engagerede i bevaringen af Kasbahn og med virkelig stor viden om arkitektur, restaurering og kulturarv.

Intentionen med opholdet i Algier var oprindeligt, at jeg skulle være i praktik hos tegnestuen GAULD. Da jeg kom til Algeriet, viste det sig, at de på det tidspunkt ikke havde nogle aktuelle projekter. I stedet fik jeg efter kort tid kontakt til Kulturministeriet, hvor jeg med deres hjælp kom i praktik hos den nationale myndighed for kulturarv. Myndigheden hedder OGEBC (Office national de Gestion et d'Exploitation des Biens Culturels Protégés) og er ansvarlig for implementeringen af bevaringsplanen PPSM-VSS (Plan Permanent de Sauvegarde et de Mise en Valeur du Secteur du Sauvegarde de la Casbah d'Alger) og at koordinere alt restaureringsarbejde i Kasbahn sammen med tegnestuer, entreprenører, kommunen og håndværkere. Det var først og fremmest arkitekter, arkæologer og ingeniører, der arbejdede på OGEBC, og som blev mine nye kollegaer.

På OGEBC var jeg med i det daglige arbejde med registrering af bygninger og forslag til restaureringsindgreb. Jeg mødte også nonprofit organisationer, journalister og håndværkere. Desuden lavede jeg socio-økonomiske undersøgelser, hvilket indebar interviews, at besøge forskellige hjem og prøve at møde så mange som muligt - både rige familier og familier der var meget fattige, rurale immigranter (så kaldte "squatters") og dem, der havde ejet deres huse i flere generationer.

Disse undersøgelser gav et meget vigtig indblik i den komplekse situation, som findes i Kasbahn i dag. Jeg observerede, at der findes en meget stor social forskel mellem dem, der har boet der i mange generationer, og dem, der er flyttet derhen for nylig. En anden observation var, at majoriteten af de kvinder og piger, jeg mødte, følte sig utilfredse med at bo i Kasbahn. De mente, at der var mangel på sikkerhed for dem og ville flytte til andre steder. Dette var helt modsat, hvad mændene syntes. Langt de fleste beboere var meget enige i, at Kasbahn har en utroligt vigtig symbolsk og kulturhistorisk værdi ikke kun for dem, der bor der, men for hele landet. Mange var også meget kritiske overfor myndighederne, som de syntes gør alt for lidt for at bevare kulturarven.

Under mit ophold fik jeg efterhånden også en lidt mere kritisk holdning til en del af de restaureringsstrategier, som findes – eller snarere ikke findes. Der mangler til dels hensyntagen til sociale og kulturelle aspekter og at tænke dem ind i en større byplanmæssig skala og i restaureringen af de gamle huse. Et almindeligt svar fra myndighederne på spørgsmålet om, hvad man skal gøre ved de kollapsede husene, er simpelthen: Genopbyg dem som kopier af de gamle.

Mit praktikophold i Algier har helt klart været den bedste del af hele mit arkitektstudium. Jeg blev meget mere bevidst om, hvad kulturarv i form af byer og arkitektur har for social, kulturel og historisk betydning, og jeg lærte meget om byggeteknik og den traditionelle algeriske arkitektur. Endvidere fik jeg en stor viden omkring, hvilken betydning kolonialismen og den postkoloniale historie har haft for det algeriske samfund. Kasbahn er et af de mest fascinerende og smukkeste steder, jeg nogen sinde har oplevet, og Alger la Blanche, som byen også kaldes, har en fantastisk arkitektur og topografi med mange historiske lag fra den ottomanske, koloniale og post-koloniale tid. På det personlige plan fik jeg mange nye venner og kollegaer og kunne godt tænke mig at arbejde med arkitektur og kulturarv i Algeriet efter min arkitekteksamen.

Jeg besluttede mig hurtigt for, at jeg vil lave mit afgangsprojekt på arkitektskolen i Kasbahn i Algier. Til sommer rejser jeg derfor ned til Algeriet igen for at lave feltarbejde; fotografere, interviewe, måle bygninger op og lære mere om byggeteknik. Mit efterfølgende afgangsprojekt skal jeg lave i efteråret 2012 ved Kunstakademiets Arkitektskoles afdeling for Kulturarv, Transformation og Restaurering. Jeg glæder mig!

Jeg er utroligt taknemmelig for legatet fra Dreyers Fond, der dækkede mit ophold i Algier, flybilletter, tegne- og feltarbejdematerialer. Jeg håber, at I betragter denne rapport, som tilfredsstillende dokumentation for, hvordan legatet blev brugt. Jeg vedlægger også en artikel, jeg har skrevet og publiceret i Byggnadskultur og nogle billeder fra praktikopholdet. I er meget velkomne at kontakte mig hvis I har yderligere spørgsmål.

De bedste hilsner,

Khadidja Monica Ouis